

27.5.2008

LOS-2007-R-3-531

Turun tiepiiri

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta;
Valtatien 8 nelikaistaistaminen välillä Nousiainen-Mynämäki

Turun tiepiiri on 13.2.2007 toimittanut Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman valtatien 8 nelikaistaistamishankkeesta välillä Nousiainen-Mynämäki.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Valtatien 8 nelikaistaistaminen välillä Nousiainen-Mynämäki

Hankkeesta vastaava

Turun tiepiiri
Yliopistonkatu 34
20100 Turku

Konsultti

Sito Oy
Tietäjäntie 14
02130 Espoo

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11) b-kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiselostuksen sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan hankkeen hyväksymis- tai lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttaminen edellyttää maantielain mukaisen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimista ja hyväksymistä tiehallinnossa tai liikenne- ja viestintäministeriössä. Selostuksessa tullaan esittämään, mitä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä hankkeen yhteydessä lisäksi tulee tehdä ennen lakisääteisen yleissuunnitelman laatimista tai ennen rakentamisen aloittamista. Hankkeen toteuttamiseen tarvittavia lupia ja päätöksiä ovat ainakin:

- mahdolliset kaavamuuotokset
- maa-aineslain mukaiset ottamisluvat
- ympäristölupaviraston myöntämät luvat
- murskaustoimintaan tarvittavat ympäristöluvat
- maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat meluntorjunnassa
- rakentamisen aikaiset luvat.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Hanke sijoittuu Nousiaisten ja Mynämäen kuntien alueelle. Hanke sisältää valtatie 8 osuuden Nousiaisten eritasoliittymän pohjoispuolelta Mynämäelle Lepistön ja Vihtamäen maanteiden 12 401 ja 12 403 liittymin asti. Tiejakson pituus on noin 13 km ja siihen sisältyy alustavasti kolme uutta eritasoliittymää Kaitaraisissa, Roukkulissa ja Mynämäessä. Tiejaksoa parannetaan osana valtatie 8 välin Turku–Pori kehittämistä. Väli Nousiainen–Mynämäki on suora jatko välille Raisio–Nousiainen. Valtatie 8 välillä Turku–Pori on osa liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän ehdotusta runkotieverkoksi. Runkoteiden päätehtävänä on palvelu valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkänmatkaista liikennettä.

Valtatie 8 on länsirannikon tärkein etelä–pohjoissuuntainen päätie. Valtatien parantamistarve on tunnistettu jo kauan sitten ja tien parantamista on suunniteltu useissa projekteissa viimeisen 20 vuoden aikana. Vuonna 1991 Tiehallinnon tekemän hankepäätöksen jälkeen suunnittelun lähtökohtana Raision ja Mynämäen välillä on ollut valtatie 8 parantaminen nelikaistaiseksi eritasoliittymän varustetuksi tieksi, joka sijoittuu pääosin nykyiseen maastokäytävään.

Valtatie 8 parantaminen Nousiaisten ja Mynämäen välillä on tarpeen erityisesti liikenneturvallisuuden parantamisen ja liikenteen palvelutason turvaamisen vuoksi. Liikenneturvallisuukseltaan se on keskimääräistä päätietä vaarallisempi. Liikenteen toimivuudessa ei vielä nykyisin ole merkittäviä ongelmia, mutta liikennemäärien kasvaessa kapasiteetti loppuu ja toimivuusongelmat korostuvat. Välin Nousiainen–Mynämäki keskimääräinen vuorokausiliikenne on nykyisin 6 200–8 800 autoa vuorokaudessa. Vuoteen 2040 mennessä liikennemäärä kasvaa 9 600–13 700 autoon vuorokaudessa. Vuonna 2000 runkoverkolle tehdyssä liikenneturvallisuusvertailussa väli Raisio–Mynämäki sijoittui kaikilla turvallisuusmittareilla arvioiden vaarallisimpien runkotiejaksojen joukkoon. Valtatiellä on paljon raskasta liikennettä ja kuljetuksia.

Tien varrella on myös paljon tieliikennemelulle altistuvaa asutusta. Liikenneturvallisuudeltaan valtatie 8 on suunnittelualueella keskimääräistä päätietä vaarallisempi. Valtatiellä on paljon raskasta liikennettä ja kuljetuksia. Hanke sisältää valtatie 8 liikennekäytävän Nousiaisten eritasoliittymän pohjoispuolelta Mynämäen keskustaajaman pohjoispuolella olevalle ohituskäytävälle asti. Valtatien rinnalla tarkastelualueeseen kuuluvat valtatie 8 suuntaiset ja poikittaist maantiet ja yksityistiet.

YVA-selostuksessa on esitetty päätavoitteet, jotka kuvaavat tavoitetilaa, joka suunnittelualueella tulisi vallita ennustetilanteessa noin vuonna 2030. Valtatie 8 parantamisen päätavoit-

teiden lähtökohtana on, että valtatie 8 on suunnittelualueella runkotie. Runkoteillä yleisenä tavoitteena on laatutasoltaan korkea ja yhtenäinen tie, jolla pääasiallinen nopeustaso on 100 km/h. Runkoteiden yleistavoitteissa ne on priorisoitu kaukoliikenteelle. Pää tavoitteiden laadinnassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Hankkeen aikataulun mukaan yleissuunnitelma YVA-menettelyn päätyttyä valittavalle vaihtoehdolle valmistuu vuoden 2008 loppupuolella. Hanke ei ole investointisuunnitelmissa, minkä vuoksi hankkeen toteutumisajankohtaa ei voida täsmällisesti määritellä.

Vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa ja alustavassa yleissuunnitelmassa on kaksi toteuttamism vaihtoehtoa: VE 0+ ja VE 1, jotka on tarkemmin esitetty arviointiselostuksessa. Vertailuvaihtoehtona toimii vaihtoehto 0, eli tilanne, jossa suunnittelualueella ei toteuteta mitään toimenpiteitä.

Vaihtoehdossa 0+ valtatie 8 liikennekäytävää parannetaan rakentamiskustannuksiltaan edullisin toimenpitein. Toimenpiteiden tärkeimpänä lähtökohtana on liikenneturvallisuuden parantaminen. Sujuvuusmielessä vaihtoehto sisältää toimenpiteitä, joilla voidaan edullisesti vastata runkoteille asetettuihin tavoitteisiin. Vaihtoehto sisältää ajoneuvoliikenteen järjestelyjen lisäksi joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen järjestelyt sekä liikenteen hallinnan, sillat sekä maaperäolosuhteet ja pohjavesivahvistukset. Lisäksi toimenpiteillä tavoitellaan liikenteestä aiheutuvien haittojen lieventämistä. Näistä toimenpiteinä merkittävimpiä ovat melusteet. Vaihtoehdon 0+ rakentamiskustannusarvio on 11,7 miljoonaa euroa.

Vaihtoehdossa 1 valtatie 8 parannetaan nykyisessä maastokäytävässä moottoritieksi, jonka nopeustaso on 100 km/h ja kaikki sen liittymät ovat eritasoliittymiä. Eritasoliittymiä toteutetaan 2–3. Mynämäen pääliittymän kohdalla on kaksi eritasoliittymävaihtoehtoa ja Roukkulin kohdalla yksi. Kaitaraisissa tutkitaan kolmen eritasoliittymävaihtoehdon lisäksi vaihtoehto, jossa ei ole lainkaan eritasoliittymää vaan ainoastaan eritasoinen ajoneuvoliikenteen alikulku. Valtatie parantamisen lisäksi vaihtoehto 1 sisältää rinnakkaisverkon ja poikittaisytkeyksien parantamista, uusien toteuttamista, ajoneuvo- ja kevyen liikenteen alikulkujärjestelyjä, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen järjestelyjä, siltoja, maaperäolosuhteet ja pohjavesivahvistukset, riista-aitoja ja toimenpiteitä liikenteen haittojen lieventämiseksi. Vaihtoehdon 1 rakentamiskustannusarvio on 48,8 miljoonaa euroa.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole suoranaisesti yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. Arviointimenettely edeltää maantielain mukaista yleissuunnitelman laatimista.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Nousiaisten ja Mynämäen kuntien ilmoitustauluilla. Arviointiselostus on pidetty nähtävänä em. kunnanvirastossa ja kirjastoissa 3.3. – 25.4.2008 välisen ajan ja siitä on pyydetty näiden kuntien sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiselostuksen nähtävänä olosta on julkaistu lehdistä Turun Sanomat ja Vakka-Suomen Sanomat.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 7 ja mielipiteitä 2. Lausunnot ja mielipiteet on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 12.5.2008.

Lausunnot

Länsi-Suomen lääninhallituksella ei ole huomautettavaa arviointiselostukseen.

Museovirasto ilmoittaa, että sopimusperusteisesti lausunnonantajana toimii Turun maakuntamuseo.

Mynämäen kunnanhallitus esittää lausuntonaan teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti, että kunta pitää kunnan kehittämisen kannalta erittäin tärkeänä suunnitelmavaihtoehdon 1 toteutusta. Risteävän liikenteen sujuva kulku valtatie 8 ylitse on välttämätöntä Mynämäen kunnan tärkeimmän teollisuusalueen Roukkulin laajentuessa valtatie 8:n itäpuolelle ja Yläneentien risteysalueen kehittämisen kannalta. Mynämäen keskustan kohdan eritasoliittymävaihtoehdoista vaihtoehto B aiheuttaa vähemmän maisemallisia häiritsevyyksiä.

Nousiaisten kunta katsoo, että valtatie 8 kehittäminen tulee vaihtoehdossa 1 esitetyn mukaisesti suunnitella ja toteuttaa nelikaistaisena eritasoliittymän varustettuna moottoritienä. Toteutettava ratkaisu tulee valita niin, että Kaitaraisten eritasoliittymä sisältyy yleissuunnitelmaan. Kaitaraisten eritasoliittymän vaihtoehdoista kunta esittää vaihtoehto D:n valintaa. Liikennöintimahdollisuus Kaitaraisten liittymästä tulee turvata valtatie kumpaankin suuntaan.

Turun maakuntamuseo toteaa, että maisema- ja kulttuuriperintökohteet on merkitty karttoihin erittäin puutteellisesti. Kattavat vanhan rakennuskannan perusinventointitiedot on jätetty hyödyntämättä ja merkitty karttoihin satunnaisia kohteita. Maakuntamuseo kritisoi sitä, että hankevastaavan on valinnut jatkosuunnitteluun vaihtoehdon 1, vaikka arviointisuunnitelmassa selkeästi todetaan sen olevan maiseman ja luonnon kannalta negatiivisin. Hankkeen vaikutuksia tarkasteltaessa hankkeen tavoitteille on annettu liian ratkaiseva arvo. Muinaisjäännösten osalta ei ole tehty arkeologista selvitystä. Arviointiselostuksesta saa virheellisen käsityksen selvitysten tilasta. Maakuntamuseon toimesta ei ole tehty tutkimuksia eikä sellaista inventointia, jota hanke edellyttäisi. Maakuntamuseo katsoo, että kulttuuriympäristö, rakennetun ympäristön kohteet ja alueet on esitetty arviointiselostuksessa niin puutteellisesti, että niiden huomioiminen käytännössä ei käytännössä ole mahdollista. Arviointiselostusta on tältä osin täydennettävä ennen kuin tiesuunnittelua voidaan viedä eteenpäin.

Turvatekniikan keskuksella ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Varsinais-Suomen Liitto toteaa, että valtatie 8 on luokiteltu Varsinais-Suomen liikennestrategiassa runkotieksi ja sen parantamishankkeet ovat Varsinais-Suomen maakunnan kehitykselle ehdottoman tarpeellisia. Parantamishankkeet ovat valtakunnallisten ja seudullisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia ja hankkeiden toteuttamista on kaikkien mahdollisuuksien mukaan kiirehdittävä. Valtatie 8 on Raision alueelle merkitty vahvistettuun Turun kaupunkiseudun maakuntakaavaan. Raisiosta eteenpäin suunnitellun tien maastokäytävä on voimassa olevan seutukaavan periaatteiden mukainen. Tielinjaus otetaan huomioon seutukaavan korvaavassa maakuntakaavassa, joka on luonnosvaiheessa ja jonka hyväksymisvaihe on tavoitteen mukaan vuonna 2009. Laadittu YVA-selostus täyttää laissa ja asetuksessa annetut asiasisältöä sekä tarkastelukohteita koskevat vaatimukset ja siinä on riittävästi otettu huomioon aiemmin YVA-ohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet. Kyseisen tieosan keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat yhdyskunta- ja aluerakenteisiin sekä muinaismuistoihin ja kulttuurimaisemaan. Vaihtoehto 1 toteuttaa hankkeelle asetetut tavoitteet hyvin. Se turvaa hyvän liikkuksen palvelutason koko suunnittelualueelle myös ennustetilanteessa ja parantaa merkittävästi liikenneturvallisuutta. Vaihtoehdon 1 negatiivisimmat vaikutukset kohdistuvat Mynämäen ja Kaitaraisten kulttuurimaisemaan. Osalle tienvarren asukkaista kiertohaitat lisääntyvät. Kantanaan tiehankkeeseen Varsinais-Suomen liitto ilmoittaa, että tarkempi suunnittelu tulee perustua vaihtoehtoon 1.

Mielipiteet

Mielipiteen esittäjä A kannattaa ehdottomasti Kaitaraisten eritasoliittymäksi vaihtoehtoa D. Nykyisen Repolantien liittymän kohdalle tulee saada ainakin kevyen liikenteen mentävä alikulku. Hänen mielestään ei ole tarpeen parantaa Ritarintietä ja ohjata liikennettä sitä kautta. Nykyinen Repolantieltä Kaitaraistentielle menevä kulkuväylä on aivan toimiva ja varmasti selkeäkulkuisempi kuin ahtaiden yksityispihojen läpi menevä tulisi olemaan.

MTK-Nousiainen ja Maataloustuottajien Nousiaisten yhdistys pitää tärkeänä, että tilustiet tulee viljelyn helpottamiseksi perustaa mahdollisimman lähelle valtatieä. Yli- ja alikulkujen tulee mahdollistaa leveät, pitkät ja korkeat kuljetukset maatalouskoneiden koon kasvu huomioon ottaen. Laihoisissa riittävän suuri alikulku on tärkeä. Kylätie on parannettava ja silta uusittava sellaiseen kuntoon, että se mahdollistaa lisääntyvän liikenteen. Kaitaraisten eritasoliittymä on siirrettävä Turkuun päin Räismäen kohdalle. Ritarin kautta suunniteltu uusi tilus/paikallistie vaikuttaa tarpeettomalta. Kaitaraisten kylän kohdalle on saatava vähintään kevyen liikenteen alikulkutunneli. Kaitaraisten – Mynämäen rajalla Kurjenmäen ja Veso-metsäntien välinen vanha kylätie on kunnostettava. Kurjenmäen alikulun on oltava riittävän korkea ja leveä maatalous- ym. ajoihin. Puolimatkan kohdan hirvialikulku tulee siirtää pellon eteläkulmaan ja toteuttaa maatalouskoneiden liikennöitävänä. Puolimatkan alikulusta tien tulisi jatkua vain etelän suuntaan, Lamperin tilalta kulku voisi olla Mynämäkeen päin.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointimenettelyn tavoitteena on ollut selvittää ympäristövaikutukset ja tuottaa tietoa päätöksentekoa varten valtatie 8 parantamishankkeessa välillä Nousiainen - Mynämäki. Arviointiselostuksessa esitetyt vaikutukset on käsitelty pääosin arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella. Yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankekuvaus

Hankkeen perustelut ja hankkeelle asetetut tavoitteet ilmenevät selkeästi arviointiselostuksen tiivistelmästä ja selostuksen hanketietoja koskevasta luvusta 1. Hankkeen kuvaukseen sisältyy suunnittelualue ja taustalla olevat aiemmat selvitykset, päätökset ja vaihtoehtoihin liittyvät kannanotot. Arviointimenettelyssä käsiteltävät vaihtoehdot, niihin sisältyvät tekniset ja toiminnalliset ratkaisut sekä vaihtoehtojen sijoittuminen on esitetty selkeästi luvussa 2 Arvioidtavat vaihtoehdot.

Rinnakkaistieverkon ja risteämisjärjestelyjen suhteen hankekuvausta on täsmennetty arviointiohjelmalla koskevassa yhteysviranomaisen lausunnossa esitettyyn suuntaan. Yleissuunnitelmatasoiseen suunnitteluun kytkeytynyt vaikutusarviointi jättää kuitenkin tarkemman suunnittelun ja yksityiskohtaiset järjestelyt tiesuunnitelmavaiheeseen, minkä vuoksi rinnakkaistieverkon ja risteämisjärjestelyiden vaikutusten arviointi arviointiselostuksessa ei ole vielä kovin yksityiskohtaista.

Hankkeen toteuttamisaikataulu ilmenee arviointiselostuksesta YVA-menettelyn ja yleissuunnitelman valmistumiseen asti. Selostuksessa on selkeästi todettu, että valtakunnalliset investointiohjelmat eivät tällä hetkellä sisällä hankkeen toteuttamista. Hankkeen toteuttamisen todetaan olevan tiesuunnitelma- ja rakennussuunnitelmavaiheen jälkeen mahdollista aikaisintaan vuonna 2020, joskin ohituskaistat Nousiaisissa ja Kurjenmäessä liittymä- ja rinnakkais-tiejärjestelyineen sisältyisivät jo seuraavaan valtakunnalliseen investointiohjelmaan.

Hankkeen eri vaiheet, lähinnä rakentaminen ja käyttö tulevat arviointiselostuksessa esille. Selostukseen ei sisälly varsinaista hankkeen elinkaaren tarkastelua. Vaihtoehtojen liikenneta-

loudellista kannattavuutta on tarkasteltu laskemalla kustannuksia ajalla 2010 - 2040. Hankkeen perusteluista ilmenee, että tarkastelu on liikenne-ennusteen perusteella ajallisesti ulotettu vuoteen 2030.

Hankkeen edellyttämä maapinta-ala, tiedot hankkeen edellyttämästä massatarpeesta pääpiirteittäin on esitetty. Hanketta ja vaikutusten arviointia on hyvin havainnollistettu kartta-, poikkileikkaus- ja kaaviokuvilla sekä valokuvasovitteilla.

Hankkeen suhde ympäristönsuojelua koskeviin säädöksiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin ilmenee riittävällä tavalla arviointiselostuksen eri osista. Hankkeen toteuttamisen edellyttämiä lupia ja päätöksiä on pyritty selvittämään yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta annetun lausunnon mukaisesti yksilöiden, mutta arviointiselostuksessa esitetty lupien ja hyväksymisratkaisujen tarve jää kuitenkin hataraksi. Lukijalle ei lakiluettelosta ja muusta esityksestä muodostu käsitystä, millä perusteella hankkeen toteuttamiseen liittyvä osa edellyttää lupaa tai muuta hyväksyntää tai millä perusteella sellainen jo mahdollisesti on olemassa. Pohjavesialueen osalta ei ole hahmotettu pohjaveden muuttamiskiellosta mahdollisesti seuraavaa vesilain mukaisen luvan hakuvelvollisuutta vedenpinnan alentamista vaativien toimenpiteiden eikä vedenottamon vaikutusalueelle ulottuvan rakentamistoiminnan kannalta. Hankkeen edellyttämien lupien täsmällistä esille tuomista on siis tarpeen jättevöittää hankkeen jatkosuunnittelussa. Toisaalta lupien tarve riippuu osin myös tielinjauksen tarkasta rajauksesta, kuten esimerkiksi Kaitaraisiin suunnitellun paikallistien tieliittymän rakentaminen nykyisen Ritari-tien kohdalle jättää tielinjan alle suojelualueella kasvavaa puustoa, mikä edellyttää suojelumääräyksistä poikkeamiseen oikeuttavaa lupaa ympäristökeskukselta.

Vaihtoehtojen käsittely

Selostuksessa on tarkasteltu kahta päävaihtoehtoa. Vaihtoehtojen muodostaminen ja rajaaminen perustuu tiehallinnon aikaisemmin vuonna 1990 tutkimiin linjausvaihtoehtoihin ja vuonna 1991 tehtyyn hankepäätökseen, joihin myös sijaintikuntien kaavoitusratkaisut tukeutuvat. Koska yleisistä teistä annettu laki velvoittaa hankkeesta vastaavan perustamaan tien suunnittelun maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen kaavaan, jossa tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty, vaihtoehtojen rajaaminen edellä mainitulla tavalla on katsottava riittäväksi, mikä on todettu arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa. Vaihtoehdot on kuvattu täsmällisesti ja niiden vaikutuksia on käsitelty tasapuolisesti ja avoimesti. Rinnakkais-tieverkon ja risteävien teiden järjestelyiden tarkemman suunnittelun toteutuminen vasta tie-suunnittelun yhteydessä jättävät vielä liikkumavaraa. Vaihtoehtojen käsittely on kuitenkin toteutettu kokonaisuudessaan erittäin hyvin; selkeästi, ymmärrettävästi ja havainnollisesti.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu hankesuunnitelmien ja vaikutusalueen ympäristön nykytilasta tilanneanalyysin, maastokäyntien ja hankkeesta vastaavan teettämien selvitysten ja laskelmien pohjalta. Lähtötiedot ja käytetyt menetelmät on selvitetty kunkin tarkasteltavan vaikutuksen osalta. Vaikutusalueet keskeisten vaikutusten osalta on rajattu havainnollisesti kartalle. Arvioinnissa on otettu huomioon rakentamisen aikainen sekä hankkeen toteutumisen jälkeinen tilanne. Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät tulevat selostuksesta esille, joskin epäsuorasti. Käytetyt tietolähteet on koottu asianmukaisesti lähdeluetteloon.

YVA –menettelyn tavoitteena on arvioida hankkeen vaikutuksia hankkeen koko elinkaaren aikana, koska hankkeilla on erilaisia vaikutuksia elinkaaren eri vaiheissa. Tiehankkeen elinkaaren vaiheina voidaan pitää hankkeen suunnittelua, tien rakentamista ja tien käyttöä ja kunnostus sekä mahdollista käytöstä poistamista, jotka olisi ollut hyvä selkeästi todeta arvioinnissa. Keskeisimmät vaikutukset muodostuvat rakentamisesta ja käytöstä. Tässä hankkeessa vaikutusten arvioinnin painopiste on toteutetun tien vaikutusten tarkastelussa. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia koskeva selvitys on varsin tiivis ja luettelomainen. Selvitykseen olisi kaivannut hieman laveampaa näkökulmaa. Myös maisemaan kohdistuvia vaikutuksia olisi ollut hyvä todeta. Hankkeen toteututtua seuraavat elinkaaren vaiheet olisi ollut hyvä todeta.

Arviointiselostuksen mukainen ympäristövaikutusten selvittäminen on hankkeen suunnittelu- vaihe ja laajuus huomioon ottaen monipuolista ja kattavaa. Arvioinnissa on onnistuttu hyvin esittämään tiedot hankkeesta ja sen vaikutuksista kokonaisuutena. Arvioinnissa tarkastellaan sekä rakentamisen että käytön aikaisia vaikutuksia. Lisäksi arvioidaan vaikutukset liikenteeseen ja talouteen. Hankkeen välilliset ja yhteisvaikutukset otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa. Ympäristövaikutusten laajuus ja merkitys vaihtelee vaikutuksen luonteesta johtuen. Arvioinnissa on keskitytty merkittävien ympäristövaikutusten arviointiin. Ympäristökeskus toteaa, että vaikutusten arviointi on pääosin kattavaa ja havainnollista. Jatkosuunnittelun kannalta tarkennettavaa on joiltakin osin, erityisesti kulttuuriympäristön ja pohjavesiolosuhteiden selvittämisessä. Maankäyttöön, ihmisten elinoloihin, viihtyisyyteen ja terveyteen, ympäristöhäiriöihin, luonnonoloihin, pintavesiin sekä luonnonvaroihin kohdistuvat vaikutukset on riittävällä tavalla esitetty, joskin niidenkin osalta jatkosuunnittelun aikana perusta vielä tarkentuu.

Pohjavesiin kohdistuvista vaikutuksista

Vaikutuksia pohjavesiin on käsitelty arviointiohjelmaan ja suurelta osin siitä annettuun lausuntoon tukeutuen. YVA-menettely ei kuitenkaan sellaisenaan sisällä kaikilta osin riittävän yksityiskohtaista selvitystä pohjavesien kannalta jatkosuunnittelun toteuttamiseksi, mikä on tässä vaiheessa tarpeen tuoda esille.

Hiivaniityn pohjavesialueen osalta suunnittelualue ulottuu noin 200 metrin pituisella tieosuudella ympäristöministeriön vahvistamassa Vakka-Suomen harjuseutukaavassa määritellylle vedenottamon lähialueelle. Vakka-Suomen harjuseutukaavan vedenottamon lähialuetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon sen käyttö pohjaveden ottamiseen. Rakentamismääräyksen mukaan alueella sallitaan vain pohjaveden ottamista palveleva rakentaminen. Arviointiselostuksesta ilmenee, että vaihtoehdossa 0+ ja 1 uudet yksityistie- ja kevyenliikenteenväyläjärjestelyt kulkevat Hiivaniityn pohjavesialueella ja vedenottamon vieressä. Vihtamäentien suunniteltu silta on Hiivaniityn pohjavesialueella. Vaihtoehdossa 1 Hiivaniityn pohjavesialueella tien poikkileikkaus muuttuu keski-kaiteelliseksi kaksikaistaiseksi tieksi nykyisen Järvenkalliot – Kantola – ohituskaistan alkuun asti. Nykyisen tien poikkileikkausta levennetään kaksi metriä tien toisella puolella. Suunnittelualueeseen kuuluvat rinnakkaistiejärjestelyt kohdistuvat myös valtatie 8 länsipuolella olevalle Tursunperän vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle. Arviointiselostuksessa ei ole selkeää mainintaa Tursunperän vedenottamosta, joka toimii tällä hetkellä varavedenottamona korkean fluoridipitoisuutensa takia. Vaihtoehdossa 1 Tursunperän pohjavesialueen poikki kulkee pohjavedenottamon vaikutusalueella uusi rinnakkaistie. Pohjavesialueelle sijoittuu myös yksi uusi kevyen liikenteen alikulku.

Selostuksen mukaan Hiivaniityn rakentamistoimenpiteiden yhteydessä rakennetaan nykyisiä pohjaveden suojausrakenteita poistettaessa näiden tilalle nykyistä suojaustasoa vastaavat rakenteet. Hiivaniityn pohjavesisuojaukset on rakennettu vuonna 1997 eivätkä ne suojaustasoltaan tai toimivuudeltaan enää välttämättä vastaa nykyisiä pohjavedensuojelulle asetettuja vaatimuksia. Todennäköisesti esitetty suojaustaso ei ole riittävä. Hiivaniityn pohjavesialueelle suunniteltujen rinnakkaisteiden osalta suojaussuunnitelmista ei ole mainintaa. Tursunperän pohjavesialueelle kloridisuojaus on asianmukaisesti esitetty tehtäväksi. Valtatien leventämisen, rinnakkaisteiden ja alikulkujen rakentamisen aikaisia, käytön aikaisia ja kunnossapitoon liittyviä vaikutuksia pohjavesialueiden pohjavedelle ja vedenottamoiden käyttökelpoisuudelle ei ole selostuksessa käsitelty. Pohjaveden korkeustietoja pohjavesialueille ulottuvalta suunnittelualueelta ei ole selvitetty. Vaikutusten arvioinnissa ei ole myöskään ennakoitu tien parantamisen mahdollista jatkumista eteenpäin pohjavesialueella.

Luontoon, kulttuuriarvoihin ja maisemaan kohdistuvista vaikutuksista

Luontoon kohdistuvassa vaikutusten arvioinnissa on otettu kattavasti huomioon alueelta oleva luontotieto ja tehty tarpeellinen määrä lisäselvityksiä, mm. liito-oravaa koskien. Liito-oravan elinmahdollisuuksien säilymiseen saattavat vaikuttaa tiehankkeen lisäksi muut hankkeet, kuten hakkuut, joiden vaikutus voi olla varsin haitallinen liito-oravan elinmahdollisuuksille.

Alueen kulttuuriympäristön arvoja on selvitetty ja kohteita on käsitelty arviointiselostuksessa. Turun maakuntamuseon lausunnon mukaan kulttuuriarvojen käsittely on täysin riittämättömän selvityksen varassa. Kulttuuriarvoja koskevan tietopohjan tarkentamista koskeva tarve on YVA-selostusta käsiteltäessä todettu myös hankkeesta vastaavan taholta. Maakuntamuseon lausunnosta johtuen hankkeen jatkosuunnittelussa rakennuskannan inventointi, postitietä koskevat tiedot ja kiinteiden muinaisjäännösten inventointi on asiamukaisesti otettava hankkeen vaikutusarvioinnissa ja suunnittelussa huomioon. Ympäristökeskus katsoo, että tältä osin arviointi on jäänyt puutteelliseksi. Riittävän inventointitiedon hankkimisesta ja arvioinnin suorittamisesta tulee huolehtia hankkeen jatkosuunnittelussa.

Maisemaan kohdistuvien vaikutusten arviointia on havainnollistettu muutamalla valokuvalla sekä eritasoliittymien osalta valokuvasovitteilla kohdassa 2. Vaihtoehdot. Maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi ympäristön nykytilaa on kuvattu sanallisesti varsin hyvin, vaikka kulttuuriarvoja koskevat tiedot ovat puutteellisia. Maisemaan ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia vaikutuksia tulee vielä tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelussa.

Elinolot ja ympäristöhäiriöt

Arviointiselostuksen mukaan paikallisissa päätavoitteissa asukkaille ja maankäytölle aiheutuvat melu-, värinä-, este- ja viihtyisyyshaitat pyritään minimoimaan. Tämän tulee säilyä keskeisellä sijalla myös jatkosuunnittelussa. Muun muassa melun osalta valtatie geometrialla (tielinjan pituusleikkaus, tiepenkereen korkeus, tien vieminen maastoleikkaukseen, risteysten toteuttaminen eritaso- tai tasoristeyksenä, risteävän tien vieminen valtatie yli tai ali) on vaikutusta melun leviämiseen. Arviointiselostuksessa esitetyssä melumallinnuksissa valtatie geometriamuutoksia tai ramppijärjestelyjä eritasoliittymäalueilla ei ole otettu huomioon. Kohdassa 7 sivulla 42 mainitaan, että näiltä osin tarkastelut tarkentuvat yleissuunnitelman yhteydessä. Koska paikallisissa päätavoitteissa mm. melu- ja viihtyisyyshaittojen minimointi on nostettu keskeiseen asemaan, tien geometriatekijöiden suunnittelussa nämä tekijät on asetettava etusijalle. Geometriatekijöillä on merkitystä nimenomaan paikallisesti.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen

Arviointiselostuksessa on käsitelty pohjavesiin, luontoon, ekologiin yhteyksiin, meluun ja rakentamisaikaan liittyvien haittojen ja riskien hallintaa. Arviointiselostuksessa on seikkaperäisesti kuvattu sekä vaikutusarviotekstissä että karttaliitteillä haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja torjunta melua koskien. Melusteiden määrittelyssä on lähdetty siitä, että kaikki asutokeskittymät suojataan melutasoon < 55 dB. Melun torjumiseksi tulee myös selvittää jatkosuunnittelussa tien pintamateriaalin vaikutus melutasoon. Pohjavesialueille kohdistuvat riskit on tuotu esille vain rakentamiseen liittyen, tien käyttöön liittyen viitataan Hiivaniityn muodostumisalueelle aikanaan rakennettuihin pohjavesisuojuksiin, joita edellä vaikutusten arviointia koskevassa kohdassa on käsitelty. Valtatiellä kuljetetaan runsaasti polttoaineita ja kemikaaleja, mutta vaarallisten aineiden kuljetukseen ja muuhun erikoiskuljetukseen liittyviä riskejä ei ole tunnistettu. Esitetyt haitantorjuntatoimenpiteet ovat konkreettisia ja toimivia, mutta edellyttävät tarkentamista vielä hankkeen jatkosuunnittelun aikana.

Arvioinnin epävarmuustekijät

Vaikutusten arviointiin liittyvien epävarmuuksien hahmottaminen on vaikeahkoa, sillä epävarmuustekijöitä ole arviointiselostuksessa käsitelty erillisinä, vaan ne sisältyvät arvioihin lähinnä toteamuksina lisäselvityksestä yleissuunnitelman yhteydessä. Epävarmuustekijöitä ei ole selkeästi tuotu esille. Niiden parempi esille tuominen olisi kuitenkin lisännyt arvioinnin luotettavuutta.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Hankkeen vaihtoehtojen vaikutuksia on vertailtu sanallisesti ja kokoamalla vaihtoehtojen keskeiset ympäristövaikutukset kartalle ja yhteen taulukkoon. Vaikutusten kuvaus vertailu-

menetelmänä on havainnollinen ja helppo ymmärtää. Taulukkomuodossa on esitetty myös, täyttävätkö eri vaihtoehdot hankkeelle asetettuja tavoitteita.

Vertailutaulukko perustuu niihin vaikutusarvioihin, joita kunkin arvioitavan vaikutustekijän kohdalla selostuksessa on esitetty. Esitetyt taulukot antavat vaihtoehtojen erojen hahmottamiseksi tiivistetysti tietoa. Vertailun perusteella tehdyt päätelmät tukeutuvat vaikutusarviointiin.

Vaihtoehtojen vertailuun sisältyy myös hankkeesta vastaavan suositus, että vaihtoehto 1 olisi yleissuunnitelman laatimisen perustana. Vaihtoehto vastaa asetettua tavoitetilaa ja on hankkeen toteuttamisaikataulun kannalta perusteltu.

Seuranta

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkoitettulla seurannalla saadaan tiedot hankkeen aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja varmistetaan arvioinnin laatu eli testataan arvioitujen vaikutusten paikkansa pitävyys. Hankkeelle ei ole esitetty seurantaohjelmaa. Arviointiselostuksessa on käsitelty ainoastaan pohjavesien ja liito-oravan elinalueiden seurannan järjestämistä lähinnä rakentamisen aikana. Hankkeelle tulee vielä esittää konkreettinen seurantaohjelma, jonka tulee käsittää arvioiduista vaikutuksista keskeisimmät osat.

Pohjavesiin liittyvä hankkeen edellyttämän vesilain mukaisen lupamenettelyn sisältämä seuranta hankkeen toteuttamisen aikana ja sen jälkeen varmistaa hankkeen vaikutusten seurannan siltä osin riittävästi. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia varten erikseen laadittava tarkkailuohjelma on tarpeen pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten seuraamiseksi. Alustava ehdotus seurannan järjestämisestä käsittää liito-oravan osalta tarkemman selvityksen reviireistä luvan tarpeen vuoksi. Hankkeen toteuttamisen jälkeen tapahtuva seuranta tien rakentamisen vaikutuksista paikalliseen liito-oravakantaan on tarpeen sisällyttää seurantaohjelmaan kohtuullisessa laajuudessa. Seurantaohjelmaan tulee sisällyttää kertaluontoisesti myös maiseman ja maankäytön muuttuminen hankkeen johdosta esim. 5 vuoden kuluttua toteutettavan tieratkaisun käyttöönotosta. Selkeä ja konkreettinen seurantaohjelma tulee siis vielä sisällyttää yleissuunnitelmaan.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arviointimenettelyyn osallistumisen organisointi ja arviointityön tekijät on kuvattu selostuksessa. Hankkeesta ja sen etenemistä on voinut saanut tietoja hankkeen nettisivuilta. Arviointimenettelyyn liittyvät tiedotteet ja kuulutukset on lueteltu. Arvioinnissa on eri tahoille varattu riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. Menettelyyn on sisältynyt lain mukaisen lausuntojen ja mielipiteiden esittämisen lisäksi viranomaispohjainen hanke- ja ohjausryhmä sidosryhmätyöskentely. Hankkeessa on mahdollistettu osallistuminen ja otettu se riittävällä tavalla huomioon arviointimenettelyssä.

Raportointi

Arviointiselostus on sisällöltään monipuolinen ja sisältää runsaasti pääpiirteittäistä ja yksityiskohtaista tietoa hankkeen vaikutuksista. Arvioinnissa häiritsee se, että hyvin useassa kohdassa viitataan yleissuunnitelmassa tapahtuvaan täsmentymiseen, jolloin myös vaikutusarvio jää auki. Muutoin selostukseen sisältyvä tieto avautuu yleisölle ymmärrettävässä ja havainnollisessa muodossa. Havainnollinen kartta- ja kuvamateriaali on kokonaisuudessaan erinomaista ja selkeää, vaikka kulttuuriarvoihin ja maisemaan kohdistuvien vaikutusten osalta havainnollistamisessa on todettu vajausta. Arviointiselostuksesta laadittu tiivistelmä antaa nopeasti kokonais käsityksen hankkeesta ja sen arvioiduista vaikutuksista.

Yhteenveto ja arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 12 §:n mukaiset asiat. Arvioinnissa on tuotettu kattava tietopaketti hankkeen koko-

naisvaikutuksista. Edellä todetut lisäselvitys- ja täydentämistarpeet tulee ottaa huomioon yleissuunnitelmaa laadittaessa. Arviointiselostus on kulttuuriarvoja koskevia seikkoja lukuun ottamatta riittävän kattava, havainnollinen ja monipuolinen täyttämään YVA-lain sille asettamat vaatimukset.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja yhteystietonsa ilmoittaneille mielipiteen esittäjille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 1.6.2008 alkaen ympäristöhallinnon www-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Mynämäen kunnanvirasto, Virastotie 6, Mynämäki
Mynämäen kirjasto, Keskuskatu 13, Mynämäki
Nousiaisten kunnanvirasto, Hallintokuja 2, Nousiainen
Nousiaisten pääkirjasto, Moisiantie 17, Nousiainen

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

LIITTEET

1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 7500 €

Jakelu Turun tiepiiri suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus
Ympäristökeskus/osastot
Ympäristöministeriö

LIITE 1**LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ****LAUSUNNONANTAJAT**

Länsi-Suomen lääninhallitus
Museovirasto
Mynämäen kunta
Nousiaisten kunta
Turun maakuntamuseo
Turvatekniikan keskus
Varsinais-Suomen Liitto

MIELIPITEEN ESITTÄJÄT

A
MTK-Nousiainen ja Maataloustuottajien Nousiaisten yhdistys

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.